

ÍNDIX

1 - LES DESCRIPCIONS HISTÒRIQUES I ELS TEXTOS DE CARÀCTER ETNOLÒGIC	31
Les descripcions històriques i els textos de caràcter etnològic.	33
Els llibres de viatges i els relats costumistes.	35
La estampa, el dibuix i la il·lustració.	38
Els pintors costumistes.	40
Els relats sobre la indumentària tradicional.	40
El segle XVIII	40
El segle XIX	48
El segle XX	96
2 - EL VESTIT DE VALENCIÀ	161
El vestit del llaurador i de la llauradora, cercant la imatge del passat	167
El segle XVIII, teixits, dissenys i ornaments del segle de les flums en la construcció del vestit nacional del segle XIX.	179
<i>Entre París i Londres, el segle XVIII. Un luxe artificial i unes necessitats quotidianes, la roba del segle XVIII.</i>	179
El segle XIX i la moda internacional.	194
<i>El segle XIX, cap a la unificació en el vestir. Forma, estil i fabricació d'una imatge representativa.</i>	194
El tòpic, la imatge idílica, des del costumisme fins a la dictadura. El segle XX	200
<i>Les primeres dones icona, regines vestides de llauradora.</i>	204
<i>La roba dels quadres de balls valencians, la imatge en dansa.</i>	209
<i>El vestit menyspreat, huertanas i falleras.</i>	218
Conclusió.	221
3 - EL PENTINAT TRADICIONAL	225
Consideracions generals del pentinat.	229
El pentinat tradicional i els pentinats a l'antiga.	231
Els pentinats a la moda, des del segle XVIII al XX.	231
Els pentinats de valencians, moda i tradició.	237
Pentinats populars al segle XVIII.	238
Pentinats de la moda Imperi.	239
Els pentinats romàntics.	239
Les acaballes del segle XIX i el canvi de segle.	242
Els tipus de pentinats que ens ha llegat la tradició.	243
La trena.	243
El monyo.	246
El pentinat de les bandes laterals, ones, tirabuixons, trenes i caragols.	248
El pentinat de l'home	252
Al segle XVIII.	252
Període revolucionari, els cabells curts.	254
El segle XIX, la nova imatge de l'home romàntic.	255
L'estereotip del valencià, l'adaptació dels cànons.	256
<i>Las guedejas.</i>	257

4 - JOIERIA	259
Els argenters.	261
Els tiradors.	265
Els joiers, quincallers i bijuters.	266
La quincalla.	268
Un conjunt de joies, l'adreç.	271
Les peces de l'adreç, des del segle XVIII al segle XX.....	274
Les arracades.	274
<i>Les arracades anteriors al segle XVIII.</i>	275
<i>Les arracades que segueixen els models francesos.</i>	276
<i>El girandole</i>	276
<i>Pendeloque</i>	277
<i>Les arracades de dos cosos: les arracades d'u, penjoll o ametla.</i>	278
<i>Altres tipus d'arracades que segueixen els models internacionals, les arracades catalanes.</i>	279
<i>Les joies de pit: roses, agulles, llaços i medallons.</i>	281
<i>Les manilles.</i>	285
<i>Lianell.</i>	286
<i>Els passadors.</i>	290
<i>Els clauers.</i>	292
<i>Les sivelles.</i>	292
L'adreç de la dona valenciana.	294
Les arracades.....	297
Les manilles.....	306
Els anells i les arres.....	306
Les agulles del pentinat.....	308
Les agulles dels earagols.....	315
La pinta.....	316
<i>Les pintes tallades i les pintes amb pedres.</i>	321
<i>Les pintes de carei, conxa, oi i pasta cel·lulòsica.</i>	322
<i>L'iconografia dels gravats de les pintes de metall.</i>	322
Els collars.....	324
<i>Els collars-ofegador.</i>	326
Les cadenes.....	327
Les joies, plaques i fermalls.....	330
La joieria per a vestir-se de valenciana.	334
La joieria en els quadres de balls populars, la representació del fet valencià.....	336
La joieria devocional.	337
La Creu.....	337
Els reliquiariis.....	342
<i>Els diversos tipus de reliquiariis.</i>	345
Les medalles.....	348
Els rosaris.....	351

Els botons.	355
<i>Botons de tela.</i>	356
<i>Botons de metall.</i>	356
<i>Les manjquetes.</i>	358
<i>Metalls principals usats en la fabricació de botons.</i>	359
<i>Botons de cristall.</i>	360
<i>Botons de ceràmica.</i>	361
<i>Botons esmaltats.</i>	361
<i>De matèries naturals.</i>	362
<i>Botons de cel·lulòide.</i>	363
Els amulets.	363
<i>El mal d'ull, el principal temor.</i>	367
<i>Els amulets contra el mal d'ull.</i>	368
<i>La figa</i>	368
<i>Els evangells i les bossetes.</i>	369
<i>Els peixets.</i>	369
<i>Les esferes de pedra, la pedra de llet.</i>	370
<i>Les castanyes.</i>	370
<i>Les campanetes i les sonalles.</i>	370
<i>Les branquetes de conill.</i>	371
<i>Les garres o arpes de teixit.</i>	371
<i>Les peixines.</i>	372
<i>La Creu de Caravaca.</i>	372
<i>Altres amulets.</i>	372
<i>Els diners de bruixa.</i>	372
<i>Per al dolor de queicoal, l'ametla doble.</i>	373
<i>Les medalles.</i>	373
<i>La pedrera del mal de cap.</i>	374
<i>Els cori.</i>	374

5 - ELS TIPUS VALENCIANS	377
Del vestit típic al vestit regional	380
Roba que ha estat triada com a típica o estereotipada de poblacions i ciutats valencianes	380
La zona nord. Morella i el seu partit.....	381
Des de Morella fins al riu Millars i Palància.....	382
L'interior de València, la Serrania del Túria.....	383
La comarca d'Utiel-Requena.....	383
L'Horta de València.....	384
El model mercantilitzat de la ciutat, la roba per a les falles.....	385
La roba de les muntanyes d'Alcoi.....	387
Els teixits de Monòver i el sud valencià.....	388
Les falles ratllades, la zona central valenciana.....	388

<i>El model de Xisxona</i>	389
<i>Els models d'Ibi</i>	391
<i>Els nous models costaners</i>	391
<i>Les faldes amb rantes, faldes per a les danses</i>	392
<i>Les faldes de teixit de madràs</i>	392
El recull de Manuel Sanchis Guarner	393
El treball de López Mira	394
La Sección Femenina, la creació d'uns vestits locals	394
Els vestits tradicionals de les comarques de Castelló	398
<i>Els Ports</i>	399
<i>Morella</i>	399
<i>La Poblesa d'Alcolea</i>	402
<i>El Baix Maestrat</i>	403
<i>Càlig</i>	403
<i>Sant Jordi</i>	404
<i>Traiguera</i>	404
<i>Vinaròs</i>	406
<i>La Jana</i>	406
<i>Alcalá de Xivert</i>	407
<i>Xert</i>	407
<i>La Plana Alta</i>	407
<i>Les Coves de Vinromà</i>	407
<i>Borriol</i>	408
<i>Castelló de la Plana</i>	408
<i>La Plana Baixa</i>	410
<i>Borriana</i>	410
<i>Nules</i>	411
<i>Almenara</i>	411
<i>L'Alt Maestrat</i>	411
<i>Benassal</i>	411
<i>Culla</i>	412
<i>L'Alt Millars</i>	412
<i>La Pobla d'Arenós</i>	412
<i>L'Alcalatén</i>	413
<i>Llucena</i>	413
<i>L'Alcova</i>	413
<i>L'Alt Palància</i>	414
<i>Sogorb</i>	414
<i>Geldo</i>	414
<i>Xérica</i>	415

Les comarques de València	415
<i>El Camp de Morvedre</i>	415
<i>Sagunt-Morvedre</i>	415
<i>Algar de Palància</i>	416
<i>Canes d'en Berenguer i Fasera</i>	416
<i>La ciutat de València i l'Horta</i>	417
<i>València</i>	417
<i>Alboraia</i>	418
<i>Albuixec</i>	419
<i>Montcada</i>	419
<i>El Palmar-l'Albufera</i>	419
<i>Manises</i>	419
<i>Alaquàs</i>	420
<i>Torrent</i>	420
<i>La Ribera de Xàquer</i>	422
<i>Cullera</i>	422
<i>Carcabent</i>	422
<i>Carlet</i>	423
<i>Alberic</i>	423
<i>Sueca</i>	424
<i>Alzira i Corbera</i>	425
<i>La Safor</i>	425
<i>Gandia</i>	425
<i>Tavernes de la Valldigna</i>	426
<i>La Costera</i>	426
<i>Canals</i>	426
<i>Moixent</i>	428
<i>Xàtiva</i>	428
<i>La Font de la Figuera</i>	428
<i>La Canal de Navarres</i>	429
<i>Enguera</i>	429
<i>Navarres</i>	429
<i>La Vall d'Albaida</i>	430
<i>Bocairens</i>	430
<i>Agullent</i>	430
<i>Ontinyent</i>	431
<i>Els Serrans</i>	431
<i>El Villar</i>	431
<i>Xelva</i>	437
<i>Xulilla</i>	438

<i>La Plana d'Utiel-Requena</i>	438
<i>Requena</i>	438
<i>La Foia de Bunyol</i>	439
<i>Xiva</i>	439
<i>El Camp de Túria</i>	439
<i>Iliria</i>	439
<i>La Vall de Cofrents</i>	439
<i>Aiona</i>	439
Les comarques d'Alacant	441
<i>L'Alcoià</i>	441
<i>Alcoi</i>	441
<i>Banyeres de Mariola</i>	444
<i>Castalla</i>	444
<i>Ibi</i>	445
<i>Onil</i>	446
<i>La Marina Alta</i>	447
<i>Benissa</i>	447
<i>Dénia</i>	449
<i>Gata de Gorgos</i>	449
<i>Xàbia</i>	450
<i>Pedreguer</i>	450
<i>La vall del riu Girona</i>	451
<i>Xaló</i>	451
<i>La Marina Baixa</i>	452
<i>Altea la Vella</i>	452
<i>Benidorm</i>	452
<i>Callosa d'en Sarrià</i>	453
<i>El Comtat</i>	453
<i>Agres</i>	453
<i>Cocentaina</i>	454
<i>L'Alt Vinalopó</i>	455
<i>Biar</i>	455
<i>La Canyada</i>	456
<i>Vilena</i>	458
<i>El Vinalopó mitjà</i>	459
<i>Monòver</i>	459
<i>Asp, Monòver, Elda i Novelda</i>	460
<i>Novelda</i>	460
<i>El Pinós</i>	461

<i>El Baix Vinalopó</i>	461
<i>Crevillent</i>	461
<i>Elx</i>	462
<i>L'Alacantí</i>	463
<i>Agost</i>	463
<i>Alacant</i>	464
<i>Sant Vicent del Raspeig</i>	465
<i>Xixona</i>	465
<i>El Baix Segura</i>	469
<i>Oriola</i>	469

LLEGENDA FOTOGRÀFICA	475
-----------------------------------	-----